

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA RĪGAS TIESU NAMS

S P R I E D U
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2020.gada 13.martā

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja K.Jandava, tiesnese A.Karnīte, tiesnese A.Putniņa,

pedaloties pieteicējas politiskās partijas /Nosaukums A/ pārstāvjiem /pers. D/ un /pers. E/, atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes – Centrālās vēlēšanu komisijas pārstāvēm /pers. F/ un /pers. G/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz politiskās partijas /Nosaukums A/ pieteikumu par Centrālās vēlēšanu komisijas 2020.gada 25.februāra lēmumā Nr.11 „Par Rīgas domes vēlēšanu izsludināšanu” un ar Centrālās vēlēšanu komisijas 2020.gada 25.februāra lēmumu Nr.12 apstiprinātās instrukcijas „2020.gada Rīgas domes vēlēšanu kandidātu sarakstu pieņemšanas instrukcija” 2.1., 2.2. apakšpunktā, kā arī 4. un 14.punktā minēto termiņu grozīšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicēja 2020.gada 3.martā Administratīvajā apgabaltiesā iesniedza pieteikumu par Centrālās vēlēšanu komisijas (turpmāk – komisijas) 2020.gada 25.februāra lēmumā Nr.11 „Par Rīgas domes vēlēšanu izsludināšanu” un ar komisijas 2020.gada 25.februāra lēmumu Nr.12 apstiprinātās instrukcijas „2020.gada Rīgas domes vēlēšanu kandidātu sarakstu pieņemšanas instrukcija” (turpmāk – arī pārsūdzētie lēmumi) 2.1., 2.2. apakšpunktā, kā arī 4.un 14.punktā minēto termiņu grozīšanu.

Pieteicēja ir pamatojusi, ka atbilstoši Rīgas domes atļaušanas likuma (turpmāk – Atļaušanas likuma) 5.panta pirmajai daļai Rīgas domes vēlēšanas notiek pirmajā sestdienā pēc diviem mēnešiem no šā likuma spēkā stāšanās dienas. Savukārt atbilstoši Administratīvā procesa likuma 42.panta pirmās daļas noteikumiem procesuālais termiņš, kas aprēķināms gados, mēnešos vai dienās, sākas nākamajā dienā pēc datuma vai pēc notikuma, kurš nosaka tā sākumu. No tā ir secināms, ka Atļaušanas likuma 5.panta pirmajā daļā minētais procesuālais termiņš sākas nākamajā dienā pēc likuma stāšanās spēkā, t.i. 2020.gada 26.februārī, termiņa pēdējā diena, pēc kuras iztecēšanas varētu notikt vēlēšanas, ir 2020.gada 25.aprīlis. Attiecīgi Rīgas domes vēlēšanas varētu notikt ne agrāk kā 2020.gada 26.aprīlī, līdz ar to atbilstoši Atļaušanas likuma 5.panta pirmās daļas noteikumiem tām ir jānotiek 2020.gada 2.maijā.

Ar komisijas 2020.gada 25.februāra lēmumu Nr.12 tika apstiprināta instrukcija „2020.gada Rīgas domes vēlēšanu kandidātu sarakstu pieņemšanas instrukcija”, kurā visi termiņi ir noteikti, balstoties uz kļūdaini izsludināto Rīgas domes vēlēšanu datumu 2020.gada 25.aprīlis, nevis 2020.gada 2.maijs.

Par apliecinājumu iepriekš minētam var kalpot arī konstitucionālo tiesību eksperta Edgara Pastara viedoklis, kas tika izteikts 2020.gada 27.februāra TV 3 Ziņu sīžetā.

Pieteicēja ir iepļānojusi piedalīties Rīgas domes vēlēšanās. Līdz ar to uzskata, ka komisija, nosakot likumam neatbilstošus datumus, ir nepamatoti ierobežojusi partijas tiesības pienācīgi sagatavoties Rīgas domes vēlēšanām.

[2] Ar Administratīvās apgabaltiesas 2020.gada 6.marta lēmumu pieteicējas pieteikums par pārsūdzētajiem lēmumiem pēc piekrišanas ir nodots Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namam.

[3] Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2020.gada 13.marta lēmumu pieteicējas pieteikums par pārsūdzēto lēmumu 2.1., 2.2., apakšpunktā, kā arī 4. un 14.punktā minēto termiņu grozīšanu pieņemts izskatīšanai.

2020.gada 13.marta tiesas sēdē pieteicēja prasījumu precizēja un uzturēja, pamatojoties uz pieteikumā minētajiem argumentiem. Pieteicēja tiesas sēdē norādīja uz ierobežojumiem priekšvēlēšanu aģitācijas veikšanā un uz faktu, kas ir ierobežots laiks finansējuma piesaistei. Pieteicēja ir maza politiska partija, kurai finansējums ir jāatrod pašai salīdzinoši ar politiskajām partijām, kurām ir ticis piešķirts valsts finansējums. Mazai partijai ir mazāka iespēja uzrunāt un paziņot par sevi vēlētajam. Tā kā ārkārtas vēlēšanu gadījumā ir būtiski samazināts priekšvēlēšanu periods, tas būtiski ietekmē pieteicējas tiesības pilnvērtīgi veikt priekšvēlēšanu aģitāciju.

Komisijas pārstāvji pieteikumam neatzina, pamatojoties uz tiesas sēdē mutvārdos sniegtajiem paskaidrojumiem. Komisijas pārstāve tiesas sēdē norādīja, ka tas, ka Rīgas domes vēlēšanām bija jānotiek 2020.gada 25.aprīlī, ir bijusi likumdevēja griba. Komisijas locekļi ir politisko partiju pārstāvji un viens no Centrālās vēlēšanu komisijas locekļiem ir piedalījies Atļaušanas likumprojekta izstrādāšanā ministrijas darba grupā, kurā ir dominējis pieņēmums, ka Rīgas domes vēlēšanām bija jānotiek 2020.gada 25.aprīlī. 2020.gada 25.aprīlī kā Rīgas domes vēlēšanu datumu ir ticis minēts arī masu medijos Atļaušanas likumprojekta sagatavošanas gaitā. Kā vēlēšanu datumu tika apspriests arī 2020.gada 2.maijs, taču esot bijušas bažas, ka sakarā ar garajām brīvdienām būs grūtības nokomplektēt vēlēšanu iecirkņu komisiju darbiniekus un samazinātos vēlēšanu aktivitāte.

Motīvu daļa

[4] Lietā ir strīds par to, vai komisijas 2020.gada 25.februāra lēmumā Nr.11 „Par Rīgas domes vēlēšanu izsludināšanu” noteiktais Rīgas domes vēlēšanu datums – 2020.gada 25.aprīlis – ir noteikts atbilstoši Atļaušanas likuma 5.panta pirmajai daļai.

Savukārt strīds par termiņu grozīšanu, kas ir noteikti ar komisijas 2020.gada 25.februāra lēmumu Nr.12 apstiprinātās instrukcijas „2020.gada Rīgas domes vēlēšanu kandidātu sarakstu pieņemšanas instrukcija” 2.1., 2.2. apakšpunktā, kā arī 4. un 14.punktā, ir pakārtots strīdam par Rīgas domes vēlēšanu datuma noteikšanu.

[5] Latvijas Republikas Satversmes 101.panta pirmā daļa un otrās daļas pirmais teikums noteic, ka ikvienam Latvijas pilsonim ir tiesības likumā paredzētajā veidā piedalīties valsts un pašvaldību darbībā, kā arī pildīt valsts dienestu. Pašvaldības ievēlē pilntiesīgi Latvijas pilsoņi un Eiropas Savienības pilsoņi, kas pastāvīgi uzturas Latvijā. Ikvienam Eiropas Savienības pilsonim, kas pastāvīgi uzturas Latvijā, ir tiesības likumā paredzētajā veidā piedalīties pašvaldību darbībā.

Tiesības ikvienam pilsonim likumā paredzētajā veidā piedalīties valsts un pašvaldību darbā kalpo kā garants demokrātiskas iekārtas pastāvēšanai un ir vērstas uz demokrātiskas valsts iekārtas leģitimitātes nodrošināšanu (*Konstitucionālās tiesības. Jānis Pleps, Edgars Pastars, Ilze Plakane. Rīga, 2004, 377.lapa; Russian-speaking Deputies in Estonia are forbidden to speak Russian/http://english.pravda.ru/cis/2001/11/20/21476.html*).

Republikas pilsētas domes un novada domes vēlēšanu likuma 5.panta pirmās daļas pirmais teikums noteic, ka republikas pilsētas domi un novada domi ievēlē vienlīdzīgās, tiešās, aizklātās un proporcionālās vēlēšanās uz četriem gadiem (...).

Ievērojot minēto, ir atzīstams, ka pašvaldību vēlēšanu gadījumā tiek garantētas gan ikviena pilsoņa individuālas tiesības piedalīties vēlēšanās, gan arī tiesības būt par kandidātu vēlēšanās (*sk. Satversmes tiesas 2006.gada 15.jūnija sprieduma lietā Nr. 2005-13-0106 13.punktu, salīdzinot ar Senāta 2018.gada 31.oktobra sprieduma lietā SKA-3/2018 21.punktu*).

[5.1] Ikvienam pilsonim ir tiesības piedalīties vēlēšanās (aktīvās vēlēšanu tiesības).

Atbilstoši Republikas pilsētas domes un novada domes vēlēšanu likuma 5.panta pirmajai un otrajai daļai Latvijas Republikā tiesības vēlēties domi ir Latvijas pilsonim, kā arī Eiropas Savienības pilsonim, kurš nav Latvijas pilsonis, bet ir reģistrēts Iedzīvotāju reģistrā. Tiesības vēlēties ir personai, kura vēlēšanu dienā sasniegusi 18 gadu vecumu, ir reģistrēta vēlētajū reģistrā un vismaz 90 dienas pirms vēlēšanu dienas ir reģistrēta dzīvesvietā attiecīgās pašvaldības administratīvajā teritorijā, vai personai, kurai attiecīgās pašvaldības administratīvajā teritorijā pieder likumā noteiktajā kārtībā reģistrēts nekustamais īpašums un uz kuru neattiecas kāds no šā likuma 6.pantā minētajiem ierobežojumiem.

Saskaņā ar minētajām tiesību normām vēlēšanu dienai ir piesaistīts pilntiesīgo pilsoņu kopums, kurš ir tiesīgs piedalīties vēlēšanās. Vēlēšanu tiesības ir konstitucionāla ranga tiesības, kas paredz jebkura pilntiesīga vēlētāja tiesības piedalīties vēlēšanās.

Starptautiskais Institūts demokrātijai un vēlēšanu atbalstam (*International Institute for Democracy and Electoral Assistance*) izstrādājis starptautiskus vēlēšanu standartus (*International Electoral Standards*), kas paredzēti kā tiesiskā regulējuma pārskatīšanas vadlīnijas. Arī šajos standartos norādīts, ka normatīvajam regulējumam ir jānodrošina, ka visiem pilntiesīgajiem pilsoņiem ir garantētas tiesības uz vispārējām un vienlīdzīgām vēlēšanu tiesībām, kā arī tiesībām kandidēt vēlēšanās bez diskriminējošiem nosacījumiem. Minēto tiesību īstenošanai lielākā daļā valstu bieži paredz noteiktus nosacījumus kā pilsonība, vecums un uzturēšanās prasība noteiktā vietā. Normatīvo aktus ievērošanu kontrolējošām institūcijām ir uzmanīgi jāpārbauda iespējami slēpti mēģinājumi pārkāpt minētos nosacījumus (<https://www.idea.int/sites/default/files/publications/international-electoral-standards-guidelines-for-reviewing-the-legal-framework-of-elections.pdf> 33.lpp., aplūkots 2020.gada 13.martā).

Leģitīmi noteikta vēlēšanu diena ir svarīga vēlētajū loka noteikšanai. Vēlētajiem ir garantētas tiesības piedalīties vēlēšanās uz konkrētu vēlēšanu dienu un vēlēšanu tiesību nosacījumu neievērošana ir būtisks tiesību pārkāpums, kas var dot pamatu apstrīdēt vēlēšanu rezultātus un vēlētajū ievēlētas pārstāvniecības leģitimitāti.

[5.2] Ikvienam pilsonim ir tiesības tikt ievēlētam (pasīvās vēlēšanu tiesības).

Analoģiski argumenti sprieduma 5.1.punktā minētajiem ir attiecināmi arī uz pasīvajām vēlēšanu tiesībām, jo saskaņā ar Republikas pilsētas domes un novada domes vēlēšanu likuma 8.panta otro daļu tiesības kandidēt ir personai, kura vēlēšanu dienā sasniegusi 18 gadu vecumu, ir reģistrēta vēlētajū reģistrā, uz kuru neattiecas neviens no šā likuma 9.pantā minētajiem ierobežojumiem un kura kandidātu saraksta iesniegšanas dienā atbilst vismaz vienam no šādiem nosacījumiem:

- 1) tā ir bez pārtraukuma reģistrēta dzīvesvietā attiecīgās pašvaldības administratīvajā teritorijā vismaz pēdējos 10 mēnešus;
  - 2) tā ir attiecīgās pašvaldības administratīvajā teritorijā nostrādājusi (kā darba ņēmējs vai pašnodarbinātais atbilstoši likumam "Par valsts sociālo apdrošināšanu") vismaz pēdējos četrus mēnešus;
  - 3) tai attiecīgās pašvaldības administratīvajā teritorijā pieder likumā noteiktajā kārtībā reģistrēts nekustamais īpašums.
- Attiecīgi atbilstoši vēlēšanu dienai un kandidātu sarakstu iesniegšanai dienai, kura saskaņā ar Republikas pilsētas domes un novada domes vēlēšanu likuma 15.panta ceturto daļu ir saistīta ar vēlēšanu dienu, ir noteikti likumā noteiktie nosacījumi pasīvo vēlēšanu tiesību īstenošanai.

Saskaņā ar starptautiskajiem vēlēšanu standartiem (*International Electoral Standards*) normatīvajam regulējumam ir jānodrošina, ka katrai politiskajai partijai un kandidātam ir izteiksmes un apvienošanās brīvība, kā arī tiesības piekļūt elektorātam un visām ieinteresētajām pusēm vēlēšanu procesā ir vienlīdzīgas iespējas uz panākumiem. Priekšvēlēšanu kampaņas periodam ir jābūt labi definētam un ir jāuzsākas pēc leģitīmas partiju un kandidātu izvirzīšanas, beidzoties vienu vai divas dienas pirms balsosšanas. Tomēr, noteiktās jurisdikcijās var nebūt labi definēts priekšvēlēšanu periods (<https://www.idea.int/sites/default/files/publications/international-electoral-standards-guidelines-for-reviewing-the-legal-framework-of-elections.pdf> 55.lapa, aplūkots 2020.gada 13.martā).

Saskaņā ar Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 1.panta 4.punktu priekšvēlēšanu aģitācijas periods — laika posms no 120.dienas pirms vēlēšanām līdz vēlēšanu dienai. Ja Saeima ir atlaista vai atsaukta vai republikas pilsētas dome vai novada dome tiek atlaista, vai tiek izsludinātas atkārtotas vēlēšanas, priekšvēlēšanu aģitācijas periods ir laika posms no vēlēšanu izsludināšanas dienas līdz vēlēšanu dienai.

Līdz ar to leģitīmi noteikta vēlēšanu diena ietekmē arī pasīvo vēlēšanu tiesību īstenošanu, tajā skaitā arī priekšvēlēšanu aģitācijas iespējas.

[6] Saskaņā ar Atļaušanas likuma 5.panta pirmo daļu Rīgas domes vēlēšanas notiek pirmajā sestdienā pēc diviem mēnešiem no šā likuma spēkā stāšanās dienas.

Atļaušanas likums Saeimā tika pieņemts 2020.gada 13.februārī, izsludināts – 2020.gada 24.februārī un stājās spēkā 2020.gada 25.februārī.

Atļaušanas likumā nav noteikta speciāla termiņu skaitīšanas kārtība, līdz ar to ir piemērojami vispārējie termiņu skaitīšanas principi publiskajās tiesībās.

Administratīvā procesa likumā ir noteikti vispārīgie termiņu skaitīšanas principi publisko tiesību jomā attiecībā uz administratīvā procesa kārtībā izskatāmiem jautājumiem. Lēmumā par pieteicējas pieteikuma pieļaujamību atzīts, ka strīdus jautājums ir ar administratīvi tiesisku raksturu, tas nav

uzskatāms par komisijas iekšējo organizatorisko kārtību nosakošu lēmumu un skatāms administratīvā procesa kārtībā. Līdz ar to uz strīdus jautājumu ir piemērojams Administratīvā procesa likuma regulējums.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 42.panta pirmo daļu procesuālais termiņš, kas aprēķināms mēnešos, sākas nākamajā dienā pēc datuma vai pēc notikuma, kurš nosaka tā sākumu. Savukārt atbilstoši Administratīvā procesa likuma 43.panta pirmajai daļai termiņam, kuru skaita mēnešos, pēdējā diena ir termiņa pēdējā mēneša attiecīgais datums.

Ar terminu „attiecīgais datums” saprotams datums, kurš atbilst mēneša dienai, kura nosaka termiņa sākumu. Piemēram, atbilstoši Administratīvā procesa likuma 79.panta pirmajai daļai administratīvo aktu var apstrīdēt mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas. Ja administratīvais akts stājies spēkā 1.martā, tad mēneša termiņš tā apstrīdēšanai sākas 2.martā, bet beidzas 1.aprīlī. Proti, 1.aprīlis atbilst 1.marta datumam (*Administratīvā procesa likuma komentāri. Sagatavojis autoru kolektīvs dr.iur. J.Briedes zinātniskajā redakcijā. Tiesu namu aģentūra, 2013, 455.lapa*).

Līdz ar to Atļaušanas likuma 5.panta pirmajā daļā noteiktais divu mēnešu termiņš sākas 2020.gada 26.februārī un beidzas – 2020.gada 25.aprīlī (ieskaitot).

Tiesa ņem vērā termiņu skaitīšanas principus arī citās publisko tiesību jomās, kas ir ar konstitucionāli tiesisku raksturu. Piemēram, saskaņā ar Latvijas Republikas Satversmes 69.pantu Valsts Prezidents izsludina Saeimā pieņemtos likumus ne agrāk kā desmitajā dienā un ne vēlāk kā divdesmit pirmā dienā pēc to pieņemšanas. Oficiālo publikāciju un tiesiskās informācijas likuma 4.panta trešā daļa noteic, ka Satversmē noteiktos likuma izsludināšanas termiņus un spēkā stāšanās termiņu sāk skaitīt ar nākamo dienu pēc notikuma, kurš nosaka termiņa sākumu. Līdz ar to termiņu skaitīšanas uzsākšanas princips ir analogisks Administratīvā procesa likumā noteiktajam. Savukārt gadījumos, kad likumdevējs ir vēlējis norādīt, ka termiņš ir sākam skaitīt no notikuma dienas, tas ir īpaši norādīts. Piemēram, Latvijas Republikas Satversmes 72.pantā ir norādīts, ka Valsts Prezidentam ir tiesības apturēt likuma publicēšanu uz diviem mēnešiem (...) Šīs tiesības Valsts Prezidents vai viena trešā daļa Saeimas locekļu var izlietot desmit dienu laikā, skaitot no likuma pieņemšanas Saeimā.

Vērā ņemams arī Atļaušanas likuma 5.panta pirmajā daļā ietvertais vārdiskais formulējums, ka pats notikums - Rīgas domes vēlēšanas - var notikt pirmajā sestdienā pēc diviem mēnešiem no šā likuma spēkā stāšanās dienas. No minētā ir secināms, ka notikums var būt izpildāms tikai pēc divu mēnešu termiņa noteicēšanas, bet ne šā termiņa pēdējā dienā. Līdz ar to arī Rīgas domes vēlēšanas nevarēja notikt ātrāk kā 2020.gada 26.aprīlī.

Komisija tiesas sēdē norādīja, ka divu mēnešu termiņš tika skaitīts jau no dienas, kad stājās spēkā Atļaušanas likums, proti, no 2020.gada 25.februāra līdz 2020.gada 24.aprīlim, vienlaikus nevarot pamatot ar tiesību normām, kādēļ ir piemērojusi šādu termiņu skaitīšanas principu.

Tiesa secina, ka komisija ir nepareizi piemērojusi termiņu skaitīšanu. Līdz ar to Rīgas domes vēlēšanas bija nosakāmas ne ātrāk par 2020.gada 26.aprīli un saskaņā ar Atļaušanas likuma 5.panta pirmo daļu pirmā sestdienā pēc 2020.gada 26.aprīļa ir 2020.gada 2.maijs.

[7] Tiesa, izvērtējot likumdevēja gribu strīdus jautājuma kontekstā, konstatē, ka Atļaušanas likuma anotācija noteic, ka ir ļoti būtiski pēc iespējas ātrāk noorganizēt vēlēšanas, lai tiktu ievēlēta jauna pilntiesīga dome. (...) Tādēļ ir nepieciešams noteikt izņēmumus no vispārējās vēlēšanu organizēšanas nosacījumiem, kas noteikti ir Vēlētāju reģistra likumā, Republikas pilsētas domes un novada domes vēlēšanu likumā, Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likumā. (...) Arī likumprojekta 6.pantā ir noteikti saīsinātie termiņi vēlēšanu organizēšanai. (...) Par 6.pantā minētajiem termiņiem ir notikušas konsultācijas ar Centrālo vēlēšanu komisiju un Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldi. Kā papildus apsvērums būtu minams, ka pašvaldību ārkārtas vēlēšanām būtu piemērojama Saeimas ārkārtas vēlēšanu analogija. Latvijas Republikas Satversmes 48.pants un 49.pants nosaka, ka izsludināmas jaunas vēlēšanas, kurām jānotiek ne vēlāk kā divus mēnešus pēc Saeimas atļaušanas.

Tiesa, pārbaudot Saeimas 2020.gada 13.februāra sēdes stenogrammu (<https://www.saeima.lv/lv/transcripts/view/2039>, aplūkots 2020.gada 13.martā) un 2019.gada 19.decembra sēdes stenogrammu (<https://www.saeima.lv/lv/transcripts/view/2031>, aplūkots 2020.gada 13.martā), kā arī Saeimas Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijas sēžu audioierakstus un protokolus (*lietas 33-43.lapa*), nekonstatē, ka ir bijušas diskusijas par konkrētu Rīgas domes vēlēšanu datumu.

Tiesa secina, ka likumdevēja mērķis konkrētajā gadījumā ir bijis noteikt īsāku termiņu vēlēšanu organizēšanai nekā tas ir noteikts Republikas pilsētas domes un novada domes vēlēšanu likuma 4.pantā, lai pēc iespējas ātrāk tiktu ievēlēta jauna pilntiesīga dome, taču konkrēts vēlēšanu dienas datums noteikts netika. Atsevišķos gadījumos likumdevējs pašvaldību ārkārtas vēlēšanu gadījumos ir noteicis konkrētu vēlēšanu dienas datumu kā, piemēram, likumā „Par Rojas novada sadalīšanu un jaunizveidoto novadu darbības uzsākšanu”. Līdz ar to ir secināms, ka likumdevējs apzināti nav noteicis konkrētu vēlēšanu datumu, kas tiesai liek apšaubīt likumdevēja gribu noteikt 2020.gada 25.aprīli par vēlēšanu datumu.

Komisija norādīja, ka Atļaušanas likumprojekta pieņemšanas gaitā ir bijušas bažas, ka likumprojektu Saeimas opozīcija pēc pieņemšanas varēja lūgt Valsts prezidentam apturēt, līdz ar to tas varēja būtiski paildzināt likuma spēkā stāšanos un, ja likumā būtu ierakstīts konkrēts datums, tas vairs nebūtu aktuāls. Tādēļ Atļaušanas likumprojektā netika ierakstīts konkrēts vēlēšanu dienas datums.

Šāds arguments papildus apliecina, ka Atļaušanas likumprojekta sagatavošanas stadijā izteiktais datums nepauz likumdevēja gribu. Turklāt jāņem vērā, ka Atļaušanas likums Saeimā tika pieņemts 2020.gada 13.februārī, bet izsludināts – 2020.gada 24.februārī. Ievērojot Latvijas Republikas Satversmes 69.pantā minēto kārtību, Valsts prezidents ir izsludinājis Atļaušanas likumu pirmajā iespējamajā darba dienā, kad tas bija iespējams. Attiecīgi, Valsts prezidentam izmantojot tiesības izsludināt Atļaušanas likumu kādu dienu vēlāk Latvijas Republikas Satversmes 69.pantā pieļautajā periodā, nebūtu iespējams Rīgas domes vēlēšanu datumu noteikt 2020.gada 25.aprīlī. Līdz ar to komisijai nebija pamats paļauties, ka Rīgas domes vēlēšanas notiks 2020.gada 25.aprīlī.

Komisija norādīja argumentu, ka, nosakot vēlēšanas 2020.gada 2.maijā, sakarā ar garajām brīvdienām būtu grūtības nokomplektēt vēlēšanu iecirkņu komisiju darbiniekus un samazinātos vēlētāju aktivitāte, kā arī ir jau veikti priekšdarbi vēlēšanu organizēšanai, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldē sagatavots paziņojumu teksts vēlētājiem par konkrēto vēlēšanu iecirkni. Tiesa norāda, ka organizatoriska rakstura vai vēlētāju aktivitātes iemesli nevar būt par pamatu, lai neievērotu vēlētāju un vēlēšanu kandidātu vēlēšanu tiesības. Turklāt, saskaņā ar Republikas pilsētas domes un novada domes vēlēšanu likuma 26.panta pirmo daļu, ja vēlētājs vēlēšanu dienā nevarēs nobalsot, viņš var nobalsot iepriekš — triju dienu laikā pirms vispārējās vēlēšanu dienas — vēlēšanu iecirknī, kura vēlētāju sarakstā ir reģistrēts.

Ievērojot minēto, tiesa nekonstatē pamatu atzīt komisijas lēmumā noteikto Rīgas domes vēlēšanu datumu kā atbilstošu Atļaušanas likuma 5.panta pirmajai daļai.

[8] Ievērojot minēto argumentāciju, tiesa secina, ka komisijas 2020.gada 25.februāra lēmumā Nr.11 „Par Rīgas domes vēlēšanu izsludināšanu” noteiktais Rīgas domes vēlēšanu datums – 2020.gada 25.aprīlis – ir noteikts prettiesiski.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 253.panta trešo daļu likumā paredzētajos gadījumos tiesa var grozīt administratīvo aktu un noteikt konkrētu tā saturu.

Komisijas 2020.gada 25.februāra lēmumā Nr.11 „Par Rīgas domes vēlēšanu izsludināšanu” noteiktais Rīgas domes vēlēšanu datums ir uzskatāms par obligātu vispārēju administratīvo aktu, kur komisijai nav noteikta rīcības brīvība tā noteikšanā. Tā kā tiesa ir nonākusi pie secinājuma par konkrētu datumu, kurā rīkojamas vēlēšanas, ievērojot situācijas steidzamību un nepieciešamību pēc iespējas ātrāk noteikt vēlēšanu datumu brīdī, kad ir jau uzsākti

vēlēšanu organizatoriskie pasākumi, tiesa uzskata par iespējamu grozīt komisijas 2020.gada 25.februāra lēmumā Nr.11 „Par Rīgas domes vēlēšanu izsludināšanu” noteikto Rīgas domes vēlēšanu datumu un noteikt, ka tās notiek 2020.gada 2.maijā.

Attiecīgi pakārtoti ir ar komisijas 2020.gada 25.februāra lēmumu Nr.12 apstiprinātās instrukcijas „2020.gada Rīgas domes vēlēšanu kandidātu sarakstu pieņemšanas instrukcija” 2.1., 2.2. apakšpunktā, kā arī 4. un 14.punktā minētie termiņi. Saskaņā ar Republikas pilsētas domes un novada domes vēlēšanu likuma 15.panta ceturto daļu kandidātu saraksti iesniedzami, sākot ar piecdesmito dienu pirms vēlēšanu dienas, bet ne vēlāk kā 40 dienas pirms vēlēšanu dienas. Līdz ar to tiesa nolēmj grozīt ar komisijas 2020.gada 25.februāra lēmumu Nr.12 apstiprinātās instrukcijas „2020.gada Rīgas domes vēlēšanu kandidātu sarakstu pieņemšanas instrukcija” 2.1.apakšpunktā noteikto termiņu un noteikt, ka kandidātu sarakstu pieņemšana uzsākama 2020.gada 27.martā, kā arī grozīt 2.2.apakšpunktā un 14.punktā noteikto termiņu un noteikt, ka pēdējā kandidātu sarakstu iesniegšanas un pieņemšanas diena ir 2020.gada 2.aprīlis.

Ar komisijas 2020.gada 25.februāra lēmumu Nr.12 apstiprinātās instrukcijas „2020.gada Rīgas domes vēlēšanu kandidātu sarakstu pieņemšanas instrukcija” 4.punkts, kurš noteic termiņu, līdz kuram Rīgas domes ēkā, pašvaldības informācija sniegšanas vietās, kā arī pie ēkas, kurā atrodas vēlēšanu komisija, izliekams paziņojums par darba laiku kandidātu sarakstu iesniegšanai, ir jautājums, kas ir komisijas rīcības brīvības ietvaros un kompetencē izlemjams jautājums.

[9] Pieteicēja lūdza noteikt tiesas sprieduma nekavējošu izpildi.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 265.panta pirmo daļu, pamatojoties uz pieteicēja lūgumu, tiesa var noteikt, ka spriedums pilnībā vai daļā izpildāms nekavējoties, ja sevišķu apstākļu dēļ sprieduma izpildes novilcināšana var radīt ievērojamus zaudējumus pieteicējam vai arī sprieduma izpilde var kļūt neiespējama.

Ievērojot, ka ārkārtas vēlēšanas ir organizējamās steidzami, tiesas sprieduma izpilde vispārīgā kārtībā var kļūt neiespējama un ietekmēt vēlēšanu norisi. Līdz ar to tiesai ir pamats noteikt šā sprieduma nekavējošu izpildi.

[10] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, ja pieteikums pilnībā vai daļēji apmierināts, tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu.

Pieteicēja ir samaksājusi valsts nodevu 30 *euro*. Ņemot vērā, ka pieteikums ir apmierināts, no atbildētājas Latvijas Republikas par labu pieteicējai piespriežama samaksātā

valsts nodeva, kas ir atfīdzināma no atbildētājas pusē pieaicinātās iestādes – komisijas – budžeta līdzekļiem. Valsts nodeva atfīdzināma Ministru kabineta 2013.gada 12.februāra noteikumos Nr.85 „Kārtība, kādā administratīvajā lietā iemaksā, atmaksā un atfīdзина valsts nodevu un iemaksā un atmaksā drošības naudu” noteiktajā kārtībā, vēršoties ar attiecīgu iesniegumu komisijā (noteikumu 13.punkts).

[11] Tiesa arī norāda, ka ir pieņemusi lēmumu, pamatojoties uz tiem faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem, kas bija konstatējami saīsinātā sprieduma taisīšanas brīdī 2020.gada 13.martā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 246. – 252.pantu, 265.panta pirmo daļu, 301. – 306.pantu, likuma „Par Centrālo vēlēšanu komisiju” 13.pantu,

nosprida:

1. Apmierināt politiskās partijas /Nosaukums A/ pieteikumu par Centrālās vēlēšanu komisijas 2020.gada 25.februāra lēmumā Nr.11 „Par Rīgas domes vēlēšanu izsludināšanu” un lēmumā Nr.12 „Par instrukcijas apstiprināšanu” 2.1., 2.2. apakšpunktā, kā arī 4. un 14.punktā minēto termiņu grozīšanu.

2. Grozīt Centrālās vēlēšanu komisijas 2020.gada 25.februāra lēmumā Nr.11 „Par Rīgas domes vēlēšanu izsludināšanu” noteikto Rīgas domes vēlēšanu datumu un noteikt, ka tās notiek 2020.gada 2.maijā.

3. Grozīt ar Centrālās vēlēšanu komisijas 2020.gada 25.februāra lēmumu Nr.12 apstiprinātās instrukcijas „2020.gada Rīgas domes vēlēšanu kandidātu sarakstu pieņemšanas instrukcija” 2.1.apakšpunktā noteikto termiņu un noteikt, ka kandidātu sarakstu pieņemšana uzsākama 2020.gada 27.martā.

4. Grozīt ar Centrālās vēlēšanu komisijas 2020.gada 25.februāra lēmumu Nr.12 apstiprinātās instrukcijas „2020.gada Rīgas domes vēlēšanu kandidātu sarakstu pieņemšanas instrukcija” 2.2.apakšpunktā un 14.punktā noteikto termiņu un noteikt, ka pēdējā kandidātu sarakstu iesniegšanas un pieņemšanas diena ir 2020.gada 2.aprīlis.

5. Uzdot par pienākumu Centrālajai vēlēšanu komisijai grozīt ar 2020.gada 25.februāra lēmumu Nr.12 apstiprinātās instrukcijas „2020.gada Rīgas domes vēlēšanu kandidātu sarakstu pieņemšanas instrukcija” 4.punktu, ievērojot šā sprieduma rezolutīvās daļas 3. un 4.punktā noteiktos termiņus.

6. Piespriež no atbildētājas Latvijas Republikas par labu politiskajai partijai /Nosaukums A/ tās samaksāto valsts nodevu 30 *euro*, kas ir atfīdzināma no atbildētājas pusē pieaicinātās iestādes Centrālās vēlēšanu komisijas budžeta līdzekļiem.

Tiesas spriedums ir izpildāms nekavējoties.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Pilns spriedums sastādīts 2020.gada 18.martā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja

K.Jandava

Tiesnese

A.Karnīte

Tiesnese

A.Putniņa